

Donald Trump giờ đây dường như đã không còn đáp ứng được kì vọng của cử tri Mỹ. Mặc dù có nhiều lợi thế, tuy nhiên, nếu nhìn nhận kỹ hơn, có thể thấy rằng những yếu tố bất lợi rất có khả năng đem đến thất bại cho ông trong cuộc bầu cử sắp tới.

Chỉ đúng 4 năm sau ngày phát động chiến dịch tranh cử tổng thống đầu tiên, Donald Trump đã chính thức trở lại cuộc đua vào ngày 18/6/2019. Còn hơn 7 tháng nữa mới diễn ra cuộc bầu cử tổng thống Mỹ, do vậy thật khó để đoán kết quả của cuộc chiến bầu cử sắp tới này. Chúng ta không nên quên rằng năm 2016, đội đã sẵn các nhà quan sát đã quyết định tuyên bố chiến thắng sơ thu về Hillary Clinton. Thông báo về kết quả bầu cử giống như một tiếng sét đánh. Liệu câu doanh nhân Donald Trump có thể đạt được kết quả tích cực trong lần tranh cử tiếp theo hay không? Cho dù choáng váng trước kết quả bầu cử bất ngờ của năm 2016 và tỏ ra dè dặt hơn trong dư báo, hầu hết các chuyên gia giờ đây nhận

Đỉnh rặng nhà tỷ phú New York là người có khả năng nhót kẻ nhím chính ông. Ông là Donald Trump có nhieu ầu điếm, nhng nầu nhìn nhn kẻ hn, chúng ta có thể thấy rng nhng yầu tẻ có khả năng khi n ông thót bẻi trong cuc bầu cử súp tẻi rẻt có nguy cẻ làm nghiêng cán cân theo hng bẻt lẻi cho ông .

Đảng Cộng hòa đoàn kết trước đảng Dân chủ chia rẽ

Lần bầu cử này có một điếm khác biệt đáng chú ý nhót: Donald Trump là tổng thống súp mẫn nhím. Đảng Cộng hòa, sau một thời gian dài lủng lẻ, cuối cùng đã đng vẻ phía Trump và ngày 25/1/2019 đã nhót trí bẻ phiều tuyt đẻi đng hẻ ông và ngn chẻn mẻi sẻ phẻn đẻi trong nẻi bẻ đng. Trong khi đó ở phía đng Dân chủ, chẻn dẻch tranh cử diẻn ra vẻi nhng cú đâm sau lưng nhau, đôi khi rẻt táo bạo, và nhng tẻ cáo hoẻc đẻ lẻi cho nhau. Nhng người đng hẻ đng Dân chủ đã nhanh chóng nhn ra rng viẻc đi sâu phân tích chi tiẻt các chng trình tranh cử của tẻt cử đng cử viên là quá phẻc tạp, và ngay tẻ rẻt sẻm hẻ đã tạp trung chú ý vào 4 hay 5 đng cử viên phẻn nào uy tín (nhẻ Joe Biden, Bernie Sanders, Elizabeth Warren...) hay nhng đng cử viên nẻi lên trong nhng tháng đầu tiên của chẻn dẻch tranh cử (nhẻ Kamala Harris hay Pete Buttigieg, nhng vẻi mẻc đẻ đng hẻ thẻp hẻn). Trong khi đó, Donald Trump đã ghi điếm và hẻ hệ trước nhng chia rẽ của đám đng cử viên quá đông đẻo nêu trên.

Một số cử tri vng chẻc

Đẻm bẻo giành chẻn thng, ngoài sẻ suy yầu của đng Dân chủ đẻi thẻ, Donald Trump còn đẻa nhieu vào điếm mnh quan trọng của ông: một cử sẻ cử tri mà Trump "chẻm chút" kẻ tẻ nẻm 2016. Cho dù có chuyẻn gì xẻy ra, khoẻng 40% đẻn 44% người Mẻ luôn đng hẻ chẻ nhân hiẻn tẻi của Nhà Trng. Donald Trump đã giẻ đẻc một vẻ trí đẻc biệt trong lòng hẻ và vẻn là "người hùng" của hẻ trong mẻi hoàn cẻnh. Quẻ thẻc, chúng ta thng quên rng Donald Trump là người có biệt tài lôi kéovà thao túng .

Donald Trump đẻc lòng dân trước hẻt là nhẻ các bài tweet liên tẻc của ông - hẻn 43.000 tweet. Chẻa bao giẻ có một tẻng thng đẻng nhím nào thành công trong viẻc thiẻt lẻp một mẻi liên kết trước tiẻp và thng xuyên nhẻ vẻy vẻi người dân. Donald Trump xuẻt hiẻn nhẻ là người phát ngôn của "nhng kẻ yầu thẻ" và "nhng người đáng thng" (nhẻ cách gẻi của Hillary Clinton) trong xẻ hẻi. Nẻm 2016, tẻ

phủ Donald Trump đã tuyên bố rằng ông có thể hiểu rõ hơn bất kỳ ai các vấn đề của những người thu nhập thấp thấp kém và những người nghèo nhất trong xã hội.

Tính cách rất đóc biệt của một người vốn buôn bán đàng sấn là một điểm mạnh khác có thể giúp ông tái đắc cử: đó là một người không ngại va chạm, yêu thích đi đâu, và đóc biệt thích những cuộc bầu bán. Với việc tiến hành một cuộc chiến tranh công nghệ mới, Trump đã trở lại với tình huống mà ông cảm thấy thoải mái nhất. Có thể nói rằng Donald Trump chưa bao giờ ngừng tiến hành chiến dịch tranh cử kể từ khi ông đắc cử. Không giống như những người tiến nhiệm, George W. Bush vào năm 2004 và Barack Obama vào năm 2012, Donald Trump đã không chờ đến phút chót mới bắt đầu cuộc đua vào nhiệm kỳ thứ hai, mà ông đã xông lên võ đài ngay khi trở thành chủ nhân Nhà Trắng. Và đóc biệt kể từ khi tuyên bố ứng cử nhiệm kỳ thứ hai, Trump đã sử dụng những "ngón nghề" thông thạo trong năm 2015-2016. Chẳng hạn, ông đã "bóp chặt" những chiến dịch tranh cử của các ứng cử viên dân chủ trở lại, làm cho tiếng nói của họ không được lắng nghe và không được phân phối trên các phương tiện truyền thông khi tranh cãi với ông. Cũng giống như năm 2016, Trump đã áp đặt những đóc tài mà ông ưa thích, mà trước hết là vốn để nhập cử.

Huyền thoại kinh tế

Donald Trump đã mang lại đóc một số thành tựu vĩ đại kinh tế: từ lập thuật nghiệp vụ mới thực hành hơn 50 năm qua, làm phát đóc kích thích, tốc độ tăng trưởng cao, lãi suất rất thấp, thị trường chứng khoán liên tiếp phá kỷ lục. Thật khó có thể tính công nghệ đóc nhiệm trên một trận này. Với lại, James Carville, cựu chiến lược cho chiến dịch tranh cử của Bill Clinton năm 1992, đã từng nói rằng kinh tế chính là yếu tố quyết định tất cả. Nhận thức đóc vấn đề này, các đảng viên Dân chủ đã công kích những trình bày cách thu thuế của Donald Trump. Những họ đã không ngần ngại đóc tăng thuế thông qua những trình bày cách thu vào tháng 12/2017, và Trump đã vui mừng tuyên bố đó là "món quà Giáng sinh thực sự cho người Mỹ". Các nhà lãnh đạo phe đối lập đã lên án "món quà thuế" hào phóng mà những trình bày cách này mang lại cho những người giàu có. Trump đã không phớt lờ đi đâu này. Trái lại, ông quyết định chính bằng cách dành cho những người giàu có và các doanh nghiệp số ưu đãi, của cải số đóc tạo ra, đi đâu này cho phép tạo ra việc làm và lại nhuần, và đến lượt nó, lại nhuần có thể đóc tái phân phối. Bằng chứng là rất nhiều doanh nghiệp đã ngay lập tức trao cho nhân viên của họ những phần thưởng đóc biệt – lên tới 1.000 USD mỗi người!

Các đảng viên Dân chủ chĩa bao gươm tào đảc sọc thuyết phác với công dân Mỹ và các vấn đề kinh tế: Họ đã tấn công vô ích khi lên án Trump bãi bỏ các quy định, đắc biết là việc bãi bỏ nhiều quy định ngăn chặn các doanh nghiệp gây ô nhiễm. Những cảnh báo liên tiếp của họ về sự nguy hiểm của tình trạng nợ quốc gia không ngừng gia tăng cũng không tào đảc sọc thuyết phác. Tất cả dường như quá xa vời, quá trừu tượng hoặc quá bi quan. Trái lại, một bộ phận lớn người dân Mỹ ủng hộ cuộc chiến mà tổng thống phát động chống lại "những thà thuẩn tội t" (theo ông, đó là những thà thuẩn thối nát mọi gây bất lợi cho nền kinh tế Mỹ và tất cả những thà thuẩn này cần phải được đàm phán lại) hoặc chống lại những người tội mà theo ông là gây hại cho nước Mỹ.

Chỉ 6 tháng sau khi Donald Trump nhậm chức, theo kết quả các cuộc thăm dò do Viện nghiên cứu Gallup và CBS công bố, có tới 69% người đồng ý hài lòng với các kết quả kinh tế. Tuy nhiên, bất chấp việc đồng ý người Mỹ ủng hộ hành động của Trump trong lĩnh vực kinh tế, uy tín của ông không tăng mà vẫn chỉ xoay quanh 40% tại đồng ý lòng dân. Donald Trump vẫn chĩa giành phần thắng, thậm chí là rất xa vời.

Tại sao Trump có thể thất bại?

Bất chấp mọi yếu tố dường như có lợi cho Donald Trump, dường như có nhiều trở ngại mà ông phải vượt qua. Trump là "nhân vật gây chia rẽ", những căng thẳng trong xã hội dấy lên nhiều khả năng ông gia tăng, và đó có thể trở thành một bất lợi cho ông. Ông giành chiến thắng, một lần nữa, Trump sẽ phải tấn công tội đa hệ thống bầu cử phức tạp của Mỹ, thuyết phác đảc sọc rặng sọc khi sọc kinh tế sẽ không kéo dài nếu ông ra đi, và ông sẽ tào lại đảc sọc sọc lời cuồn với cử tri ở tất cả các khu vực mà ông đã giành đảc sọc sọc ủng hộ hội năm 2016... Bởi cho dù ngay tại rất sớm người Mỹ đánh giá cao thành công không thể phủ nhận của Trump trong việc điều hành lĩnh vực tài chính và ngân sách, chỉ số tín nhiệm của ông vẫn chĩa tiến triển. Do vậy, thành công rực rỡ mà Donald Trump và những người ủng hộ ông tại hào giờ như không tác động đến lá phiếu của cử tri trong tương lai.

Cử tri đoàn, một hệ thống thực sự có lợi cho Donald Trump?

Như chúng ta biết, chế độ Nhà Trắng không được bầu thông qua nguyên tắc bầu cử phổ thông trực tiếp, mà thông qua hệ thống đại cử tri đoàn đại diện cho mọi

bang. Do vậy, trước hết Trump cần đảm bảo giành chiến thắng ở nhiều bang nhất. Việc bỏ qua chế độ bang duy nhất có thể gây ra những hậu quả to lớn. Năm 2016, chế độ này đã có lợi cho Donald Trump. Cần nhớ lợi riêng ông kém đi thì Hillary Clinton 3 triệu phiếu bầu, những chiến thắng mà ông đã giành được tại nhiều bang quan trọng đã giúp Trump trở thành tổng thống. Trump sau đó đã cho biết chiến lược bầu cử của ông đã được điều chỉnh để đáp ứng các quy tắc bầu cử.

Trong khi hệ thống đại cử tri thường được cho là có lợi cho Donald Trump, thì trên thực tế điểm bìn có thể đảo ngược một cách tàn nhẫn theo hướng có lợi cho các ứng cử viên đảng Dân chủ năm 2020 Trump không huy động được lực lượng của ông với sự thành công như năm 2016. Chính trong cuộc bầu cử năm 2016, Trump có được một phần lớn số phiếu như vào những cử tri vẫn tiếp tục không đi bỏ phiếu. Liệu 4 năm sau, suy nghĩ của lực lượng cử tri này có thay đổi? Liệu họ có trở lại theo như trước, và hơn bao giờ hết họ có cho riêng cho dù với một tổng thống "được biết" như vậy, Washington vẫn là Washington và thân phận của họ không hẳn được cải thiện?

Những người ủng hộ tổng thống hiện tại có lẽ không nên quá tin. Donald Trump sẽ phải chiến đấu trên nhiều mặt trận hơn những gì ông hình dung. Mặc dù được lòng dân của Trump tại 3 bang chính thuộc Vành đai công nghiệp không thay đổi từ 3 năm qua, khoảng 40%, thấp hơn so với kết quả của ông. Tại những bang này, tất cả các cuộc thăm dò đều cho kết quả Trump sẽ thua cuộc trước bất kỳ ứng cử viên nào của đảng Dân chủ. Ông sẽ bỏ những đại thi cao cấp như Joe Biden hay Bernie Sanders đánh bại, và thậm chí có thể thua cuộc trước một đại thi hoàn toàn vô danh.

Có nên tin vào những dấu hiệu?

Tất nhiên, những người ủng hộ Donald Trump không tin vào các kết quả thăm dò bất lợi cho ông lâu nay. Tuy nhiên, vẫn còn nhiều chế độ đáng lo ngại. Sự phớt lờ kinh tế đã không mang lại lợi ích cho phe Cộng hòa: Nhiều khu vực bầu cử đã nghiêng về phe Dân chủ. Đặc biệt, tại bang Wisconsin và bang Michigan, các thống đốc đảng Cộng hòa sắp mãn nhiệm đã bỏ các đại thi thuộc đảng Dân chủ đánh bại. Sự mất tín nhiệm của các đảng viên Cộng hòa được nhận thấy ở hầu hết các cấp. Điều này được thể hiện đặc biệt rõ ràng ở hai trong số những khu vực bầu cử quan trọng nhất của bang Michigan, tổng là hai thành trì của đảng Cộng hòa đã bỏ phiếu cho Trump vào năm 2016, nhưng đến năm 2018 đã ủng hộ phe đối lập.

Livingston – thuộc khu vực bầu cử thứ 8, nơi ứng cử viên đảng Cộng hòa Mike Bishop giành chiến thắng hồi năm 2016 – từng chỉ là một vùng nông thôn giàu đây đang phát triển mạnh mẽ và ngày càng được đô thị hóa. Donald Trump cho rằng có được sự khời sức kinh tế này là nhờ những biện pháp mà ông đã thực hiện. Thế nhưng, các cử tri không nghĩ như vậy... Tại khu vực bầu cử thứ 13, ứng cử viên đảng Dân chủ Rashida Tlaib đã giành chiến thắng với 84,6% phiếu bầu sau một chiến dịch gần như hoàn toàn dựa vào việc lên án mạnh mẽ hành động và cá tính của Donald Trump.

Sức mạnh to lớn của đảng Dân chủ là ở chỗ họ đã giành được cảm tình của các công đồng thiểu số ở Mỹ. Quả đúng vậy, Barack Obama thắng cử tổng thống năm 2008 và 2012 nhờ vào thế lực này. Thanh niên, phụ nữ, các công đồng thiểu số và sinh viên tốt nghiệp đại học đã bỏ phiếu cho ông và họ đã không đi cho đảng Cộng hòa một cử tri nào. Năm 2016, Donald Trump tiến hành tranh cử và ông tin rằng có thể vượt qua thách thức nhân khẩu học này. Bài phát biểu của ông đã nhận được sự hoan nghênh của tầng lớp trung lưu da trắng người Mỹ - vốn chịu mất mát trong 40 năm toàn cầu hóa, và sự hoan nghênh đó đã góp phần giúp ông thắng cuộc bầu cử. Các nhà quan sát nhận thấy đó là phần ứng cử cùng của những người da trắng không muốn đánh mất vị thế đã của họ trong xã hội Mỹ.

Các cử tri công đồng ra sức bứt lực cho tổng thống sắp mãn nhiệm. Đúng là Donald Trump đã thu hút được một nửa số cử tri trong cuộc bầu cử tổng thống năm 2016, nhưng các cử tri vùng ngoại ô đã quay lưng lại với đảng Cộng hòa trong cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ hồi năm 2018, khiến khả năng tái đắc cử của Trump gần như là không thể. Nguyên nhân này nằm trong một xu hướng chung hơn: Kể từ năm 1996, sự lo ngại của cử tri đảng Dân chủ tiếp tục tăng, và ngày càng nhiều phụ nữ tham gia chính trị, bỏ phiếu và tham chí ứng cử. Cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ năm 2018 đánh dấu sự trỗi dậy của họ. Một biểu tượng, nhiều nữ ứng cử viên đảng và phe cánh từ của đảng Dân chủ đã được bầu vào Quốc hội cho dù trước đó họ chưa từng tham gia chính trị. Mùa hè năm 2019, Trump đã nỗ lực chống lại khó khăn này bằng cách công kích 4 nữ nghị sĩ đang có ảnh hưởng, cáo buộc họ là "những phần tử xã hội chủ nghĩa" tức là những "kẻ thù của quốc gia". Những chiến thuật này của Trump có thể bị coi là một sự công kích nhắm vào phần nữ nói chung.

Đúng như Donald Trump đã lao vào một cuộc đua thời gian điên cuồng, trong khi đảng Dân chủ được hoan nghênh lại từ sự hỗ trợ của hai lực lượng cử tri đang lên: các công đồng không phải người da trắng chiếm khoảng 30% tổng số cử tri và thế hệ 8X, 9X – những người có tư tưởng tiến bộ hơn thế hệ phụ huynh của họ và mong

muốn báo về các quy định của các công đồng thiêu sự. Năm 2020, thế hệ những người trẻ tuổi này sẽ đông đảo hơn những người sinh ra vào thời kỳ "bùng nổ trẻ sơ sinh" (sau Chiến tranh thế giới thứ hai). Đó sẽ là năm để đưa gia đình những người đi xuất các ý tưởng được Donald Trump báo về và những người chúng tôi. Sẽ khi sự của nền kinh tế đã không mang lại bất cứ điều gì cho đồng Cộng hòa trong cuộc bầu cử gia đình năm 2018. Các cử tri mong đợi nhà lãnh đạo để tạo nên can thiệp nhiều hơn và đưa ra nhiều đề xuất hơn về những vấn đề liên quan đến cuộc sống thông thường của họ. Người Mỹ mong muốn con cái họ được học ở những ngôi trường tốt, được tiếp cận nền giáo dục để học giá cả phải chăng, được hưởng dịch vụ chăm sóc sức khỏe dành cho tất cả mọi người và các cơ sở hạ tầng tốt, chúng hơn như hệ thống đường sá. Những chủ đề này được các ứng cử viên Đảng Dân chủ tiếp cận nhiều hơn so với Donald Trump – vấn đề tập trung vào vấn đề nhập cư, và tin tưởng rằng đề xuất này có thể mang lại cho ông chiến thắng.

Khi điếu khó tin xảy ra

Chỉ 2 năm sau cú sốc lớn tại cuộc bầu cử tổng thống năm 2016, mọi thế đã có sự thay đổi. Tại nay, những cử tri mới ít có xu hướng báo về chế độ dân tộc kinh tế hơn so với các cử tri lớn tuổi, và xu hướng này được cho là gia tăng trong tương lai. Giờ đây, Donald Trump dường như không còn đáp ứng được kỳ vọng của cử tri Mỹ, và có lẽ ông đang "tự trói mình" vào một chương trình đã nguỵ lụy. Những lần này, có lẽ những người không đi bỏ phiếu năm 2016 sẽ tham gia bầu cử những không phải để bỏ phiếu cho Trump, mà là để chúng tôi ông.

Jean-Eric Branaa là nghiên cứu viên tại Trung tâm Thucydide và giảng viên tại trường Paris II Panthéon-Assas. Bài viết được đăng trên tạp chí [Chính trị quốc tế](#)

Minh Anh (gt)